

Апяюць у песнях працы, гераізм,

ПАГЛЯДЗІЦЕ НА КАРТУ

Зірніце на карту Палескай абласці. Ад Жыткавіч і да Васілевіч, ад Парыч і да самага Камарына цягнецца адвечная балота — зараснікі, балоты-галы. Сотні і тысячы гектараў ураджайнай зямлі якімі спячвалі пад вадой і з'яўляліся крыніцай хвароб, бедарожжа і беднасці. Толькі пры савецкай уладзе пачалося арганізаванае наступленне на дрыгву і ператварэнне яе ва ўраджайныя палі і сенажці.

Не пазнаць ніхто мільярд і многіх раней забалочаных зямель Палесся. Праз балоты пралягалі рэўныя магістралі і асушальнікі. Чорную тэсту глебу ўдымаюць машыны — трактары. На асушаных балотах калгаснікі збіраюць рэкорды ўраджаю — у 2—3 разы большыя, чым на мінеральных глебах.

Да 1941 года ў Палескай абласці было асушана 31.967 гектараў балот. За адзін годкі 1940 год асушана 18.070 гектараў.

З пасеваных у мінулым годзе 7.155 гектараў зерняных культур у сярэднім сабрана з кожнага гектара на 15,15 цэнтнера зярна.

Будьбы было пасаджана 501 гектар. Сярэдня ўраджай не склаў 187 цэнтнераў з гектара.

Пад сямейныя травамі летас знаходзілася 3.900 гектараў асушаных балот. З кожнага гектара было нахашана на 44,26 цэнтнера высокакаласнага сена.

На балотах атрымалі высокі ўраджай каняльш, махоркі, гародніны і многіх іншых культур.

Асушка і асваенне балот, прымяненне перадавой агратэхнікі даў магчымасць намнога павялічыць выданне збор сельскагаспадарчай прадукцыі. У 1939 годзе ў абласці было атрымана 1.265.511 цэнтнераў зерняных культур, а ў 1940 годзе — 1.440.563 цэнтнераў.

Будьбы ў 1939 годзе было сабрана 2.636.677 цэнтнераў, а ў 1940 годзе — 4.741.000 цэнтнераў.

Васілевіцкі раён Палескай абласці займае адно з першых месцаў па асушцы і асваенню балот. Сярэдня ўраджай жытця на тарфяных і мінулым годзе склаў 14,2 цэнтнера з гектара, у той час, як на мінеральных глебах сабрали толькі на 6,2 цэнтнера.

Асушка балот намнога павялічыла выданне збор зярна ў калгаснах гэтага раёна. У 1939 годзе ў Васілевіцкім раёне было атрымана 82.146 цэнтнераў зярна, у 1940 годзе — 111.909 цэнтнераў.

Рэкорды знатных габароў Палесся

Владзімір Налігач — калгаснік сельгасарцелі «Чырвоныя жніўе», Парыцкага раёна, першым у сваім калгасе выкінуў за дзень 135 кубаметраў тарфяной масы і выправаў за змену 20 працэнтаў.

Сафрон Ламанос — габар калгаса «12 Кастрычнік», Чыраўскага сельсаведа, Васілевіцкага раёна, выкінуў за дзень 133 кубаметры гарту.

Пётр Пятрушча — калгаснік сельгасарцелі «Ленінскі шлях», Даманавіцкага раёна, 24 мая выкінуў з асушальніка 112 кубаметраў масы і выправаў норму на 1120 працэнтаў.

Іяна Гарбун — знатны габар калгаса «Сейбіт», Даманавіцкага раёна, 24 мая, працуючы на пракладцы асушальніка, выкінуў за дзень 122 кубаметры масы і выправаў норму на 1220 працэнтаў.

Анастасія Балацун — знатны габар калгаса «Чырвоны шлях», Даманавіцкага раёна, 21 мая выкінула з асушальніка 72,5 кубаметра тарфяной масы і выправаў норму на 725 працэнтаў.

Зміцун Газ — комсамолец, калгаснік сельгасарцелі «Комінтэрн», Васілевіцкага раёна, сааборнічаў з Васілём Бажадухам, выкінуў за дзень 144 кубаметры гарту, выправаўшы 24 працэнтаў.

Грыгорый Гвоздз — калгаснік сельгасарцелі «12 Кастрычнік», Ліпавскага сельсаведа, Васілевіцкага раёна, 16 мая выкінуў за дзень 136 кубаметраў гарту і выправаў норму на 1335 працэнтаў.

Стас Сечко і **Соня Рыбіна** — калгаснікі сельгасарцелі ім. Варашылава, Дельчыцкага раёна, дабіліся штодзённага выкавання нормы на 400 працэнтаў.

Перадавое ззяно калгаса «Комінтэрн», Даманавіцкага раёна, дабілася штодзённага выкавання нормы на 500 працэнтаў. На адмычку на перадавым плане працуюць т. П. Корчун і М. Іваняна.

Фото І. Казловіча.

Масавы выхад калгаснікаў сельгасарцелі імя Леніна і «Чырвоны барок» на пракладку магістральнага канала на балотах Палескага сельсаведа, Даманавіцкага раёна. Фото І. Казловіча.

МАШЫНЫ НАД БАГНАМ

Вось ужо 11 год, як я працую на экскаватары. За гэты час пабываў у многіх раёнах нашай рэспублікі, чаруючы экскаватара выкінуў каля мільяна кубаметраў гарту. Прыходзілася працаваць на рэгуляроўцы рэк, на пракладцы магістралей, ад якіх потым на балотах разгаліналася асушальная сетка, і былі дрыгва ператваралася ў высокаўраджайныя палі і сенажці.

Зараз ішч экскаватар працуе на рэгуляроўцы ракі Мятва (Нараўлянскі раён). Недалёка праходзіць дарога. І хто-б ні ішоў па ёй, абавязкова спыніцца, а многіх палыхоць да экскаватара і падоўгу любуюцца яго работай.

Гэтая асабліва зацікаўленасць людзей работай экскаватарычыхаў, іх любоў да нас паліўнае сэрца раласю, натхніе працаваць як мага лепш і хутчэй.

На год нашаму экскаватару ўстаноўлена заданне — выкінуць 83.350 кубаметраў гарту. І ўстаноўлена, што гэтае заданне мы намнога перавыканам. З 3 на 2,5 мая мы выкінулі ўжо 11 з паловай тысяч кубаметраў гарту. Зменная норма мае ўстаноўлена ў 230 кубаметраў, а я выкінуў да 400.

Працуючы машыністам экскаватара, я адначасова з'яўляюся і бригадзірам. Каб сутална, без усялякіх затрымак ішла работа, мы строга размеркавалі абавязкі паміж членамі брыгады. Каляўнае для нармальнай работы экскаватара — гэта ўзровень дотла машыны.

Экскаватар працуе ў тры змены. У кожнай змене чатыры чалавекі — машыніст, качагар і два палосныя рабочыя. У майі змене качагарам працуе Густаў Егар, Рушчыў бн качагар.

Па Мятве мы прайшлі ўжо каля паўтара кіламетра. Ачысцілі яе, паглыбілі і выправаў. Значна лепш зараз пачала працуюць вада. Гэтым самым мы даў магчымасць пачаць пракладку на балозе асушальнай сеткі.

Х. ЧАРНОУ,
машыніст зыск ватары № 79.

СИЛА ПРЫКЛАДУ

Вышла так, што пераходны чырвоны сцяг калгаса атрымаў Іякаў Іванавіч Гарбун. Відомая справа, рэдактар паходнай лістоўкі «На штурм балот» тав. Некрашчыц і той жа дзень адзначыў гэтую выдатную перамогу габара. Відомая справа, довар паходнай калгаснай кухні дзед Іякаў пастараўся ў гэты дзень выкінуць з катла на талерку Іякава Гарбуна самы лепшы кавалек мяса.

Але не гэтае займае і цікавіла Іякава Іванавіча. Самае галоўнае было ў тым, каб не выпусціць з сваіх рук чырвоны сцяг — пачотны адзнакі стыханавскай працы на асушцы справяднай дрыгвы. Кожную раніцу прыносіў Іякаў Іванавіч гэты сцяг на балота і стэржана ставіў яго на ўчастку свайго асушальніка. Лёгкі вецер развіваў утары невялікае пацілкіна, але яно здаваў вынілася як прапеліце палымі. Здаваў бжы відаль, што тут, пад гэтым сцягам працуюць самы лепшы габар калгаса «Сейбіт».

З першага-ж дня працы Іякаў Іванавіч рашуча паўстаў супроць пенатрабнай таўкашні і мітуці на асушальніку: кады на невялікай частцы збірацца на чацвёрта, а то і больш людзей, кады яны не працуюць іх сляд, а толькі перахваджаюць азін аднаму.

— Адыдзі мне, Антон, поўны ўчасткі, каб мне было відаль, колькі я магу зрабіць, — заявіў бн Тозіку — бригадзіру на меляраўні. — Можка я хачу выкідаць пастаськоў, колькі выкідаў Пятро Брагінец.

З першага-ж дня Іякаў Іванавіч стаў перавыканваць норму выпрацоўкі. Ад яго не адставаў Іван Камыш, чалавек сур'язны і працавіты. Але самае цікавае здаваўся з Трафімам Кабзаром.

Спырама гэтага чалавек не асабліва зацікаўлена работа на балозе. Малады ішч, дужы, бн выкідаў толькі на 3—4 кубаметры гарту за дзень. Калгаснікі бн маглі дараваць яму такой мякка кажуць, паўважлівасці да вялікай справы, якця паніваў ў корані змяшч усе акапункі сельгасарцелі. У паспеннай газеце сталі паўяўляцца карыкатуры і вострыя заметкі пра дрыную работу Трафіма Кабзара. І Трафім Кабзар не вытрымаў.

— Не змяшчай, таварыш рэдактар, больш такіх праборак на мяне. Паглядзі, што заўтра дам поўную норму. А можа нават і больш. Гэта я таксама рабіў... Сілу сваю выпрацоўваў.

— Ну, ты на сабей сіле не адстаў ад Іякава Гарбуна, — усмінуўся рэдактар.

— Не адстаю ад яго і ў рабоце, вась паглядзіш.

Толькі ўперзае, як і раней, пазнаваючы ўсім прыклад ішоў Іякаў Гарбун, за ім — Іван Камыш. Барацьба за пераходны чырвоны сцяг на канале разгаралася ўсё шырэй і шырэй. 16 мая ў «Сейбіт» ўжо паліваўся дзсяткі чалавек, якія ў два-тры разы перавыканвалі норму выпрацоўкі. У гэты дзень Іякаў Гарбун выкінуў 56 кубаметраў гарту, Трафім Кабзар раптам даў некажкую лічбу — 45 кубаметраў, абганіўшы Івана Камыша на ішч кубаметраў. Андрэй Тозік выкінаў норму на 400 працэнтаў, дзед Тозік Осін — на 200 працэнтаў, Тозік Мікіта — на 200 працэнтаў. Маладыя жанчыны і дзядушчы таксама ўпорна выяваі з дрыгвой. Маша Валыцкая і Ганна Лішчыца выкіналі ў гэты дзень па 18 кубаметраў гарту.

Іякаў Іванавіч на пераходны чырвоны сцяг павялічваўся з кожным днём. Па 90, па 100 калгаснікаў выходзілі пшома на балота і сядзі іх ужо не было ні аднаго чалавек, які не выканваў бн свайго нормы. Першым калгаснікам на пераходны сцяг стаў Трафім Кабзар, які 17 мая выкінуў на край асушальніка 67 кубаметраў гарту.

Але 22 мая Іякаў Гарбун выкінуў 72 кубаметры, а ішч праз дзень — 122 кубаметры гарту. Калгас «Сейбіт» да 25 мая не толькі выканаву дзядушчы план асушкі балот, але ішч даў звыш плана 50 гектараў. Усё ў гэтым годзе калгас асушана 200 гектараў.

Не супакойвацца Трафім Кабзар. Пераходны сцяг адстаў у Іякава Гарбуна і І Трафім Кабзар гаворыць: — Гэта нічога. Мы падазем працаваць на магістральныя каналы. Там паглядзім, на чым участку будзе стаць пераходны сцяг.

М. ПАСЛЯДОВІЧ,
Калгас «Сейбіт», Даманавіцкага раёна.

РАДАСЦЬ ПЕРАМОГІ

У 1937 годзе калгас «Чырвоныя Лукі» першым у раёне асушыў 50 гектараў балота. Тады да нас пайшлі хадзіць зуседней калгасу. 19 навольных сельгасарцелей вучыліся ў нас каняць канявы і засяваць асушаныя плошчы жытам і травам. А на наш канале штогод заваўваў новыя плошчы і высокімі ўраджаі перакоўваў людзей, што ў палескіх балотах багаціе захавана.

За чатыры годкі калгаснікі нашай арцелі ўдзялілі сіламі асушылі 242 гектары балот, расчысцілі, раскарчавалі іх і засявалі травамі і зернянымі культурамі. Сёлта нашаму калгасу давалі план асушыць 80 гектараў балот. Але справіткаванія габары нашай арцелі намнога перакрылі гэты план. Да 20 мая ў нас было асушана 185 гектараў балот.

Душа радуецца, кады глядзіш цяпер на прасторы бжых балот. Высокай сцяной стаіць пшэназядзенае густое жыта, 42 гектары сямейных траў дадуцьшыа ўжо ўжэ каняца на тарфяных, а пасека мюк-сатзі і чака багатага ўраджаю кароніцы. А дазай — 185 гектараў балот, асушаных сёлта.

Я гляджу і любуюся маладымі Хасюкмі ірышні і ўспамінаю, як у нас гаварылі: — Жанчынам не да балота. Дзе ім справіцца з габарскай запатэй...

Але прайшоў чатыры годкі і сёлта малады калгаснікі даказалі, чаю варты жанчыны на меляраўні. Ады толькі маё зьяно з 5 дзядучат выкінула з каняца да 2.000 кубаметраў зямлі. Мы выкідали за дзень на 30—35 кубаметраў гарту і выкіналі нормы больш як на 300 проц.

У барацьбе з суровай прыродай загартуваўся наша сіла і воля. Тут, на асушцы балот я і дзюе мае падручкім адуштулі і доксомалі. Мы выходзілі на балота на ўсходзе сонца, прапавалі да самага вечара і, нарэшце, заваявалі чырвоны пераходны сцяг калгаса. А калгас заваўваў чырвоны пераходны сцяг Васілевіцкага райкома партыі і райвыканкома.

НІНА КІР'ІЛЕНКА,
звышнорная, стыханавіца калгаса «Чырвоныя Лукі», Васілевіцкага раёна.

Народны рух за асушку балот

П. А. ЛЯВІЦКІ
Сакратар Палескага абнаме КП(б)Б

Габарка гэтага калгаса Ніна Кір'іленка, працуючы на пракладцы калгаснага асушальніка, сістэматычна перавыканвае нормы ў 2—3 разы. У калгасе «Большыя», Петрыкаўскага раёна, тры сястры Марыя, Хрысціна і Людміла Добычы, аб'яднаўшыся ў зьяно, штодзённа выкінаюць па 20 і больш кубаметраў зямлі пры норме ў 9 кубаметраў.

Тамны меляратыўныя работ у калгаснах абласці з кожным днём нарастаюць. За першыя пяць дзён масавых меляратыўных работ на абласці асушана 8.007 гектараў балот, пракадавана звыш 30 кіламетраў магістральных каналаў, 600 кіламетраў пробнай асушальнай сеткі. Штодня на балотах працуюць звыш 17.000 калгасных габароў. Вельмі добра працуюць на асушцы калгаснікі Даманавіцкага раёна. Тут за пяцідзеньку асушана 1.654 гектары балот, пракадаваны 105 кіламетраў асушальнай сеткі.

Вялікі народны рух за асушку і асваенне балот узначалі партыйныя арганізацыі Палесся. Райкомы партыі не абмежаваліся толькі раз'ясненнем гістарычнай паставы СНБ СССР і НК ВВ(б) аб асушцы балот, але і вышуквалі рад ішчых форм агітацыйна-масавых работ.

Даманавіцкі райком партыі, як вядома, арганізаваў у калгаснах чытку лекцый аб эканамічным ператварэнні раёна ў сувязі з асушцы балот. Пры партыйным кабінете арганізавана спецыяльная выстаўка, дзе ў патуры паказаны культуры, вырошчваемыя на асушаных балотах.

Васілевіцкі, Акіярскі, Парыцкі і рад ішчых раёнаў арганізавалі перадачу вопыту перадавоў асушкі балот тым калгасам, дзе меляратыўныя работы пачынаюцца ўпершыню. Ажыццяўлялася гэты планам правядзення нарад і пасылкі спецыяльных брыгад у калгасы. У астаў гэтых брыгад уваходзілі: габары, казы, доткі, іяны, прыбывшы ў калгасы, ву-

чылі, як треба працаваць, каб дабіцца высокіх паказальнікаў на асушцы балот.

Асабліва ўвага была звернута на правільную расстаноўку людзей і арганізацыю працы. На прыкладу Васілевіцкага раёна ў калгаснах абласці, удзельнічаючых у асушцы балот, арганізавалі зьяні з разлікам, каб на кожны аднаго асушальніка прапавала не больш двух іна кожны калгасара — не больш трох габароў.

Такі метад арганізацыі работ павышае прадукцыйнасць працы, палімае здатную выпрацоўку кожнага габара пасобку.

У большасці калгасу ўстаноўлены пераходны чырвоны сцягі, іяны ўручаюцца перадавым зьянам. Разгортаючы сацыялістычнае спаборніцтва і змагаючыся за атрыманне пераходнага чырвонага сцяга, габары і пшым зьяні паказалі ўжо выдатныя ўзроўні стыханавскай работы на меляраўні. Многія праўдзены калгасу ўстанавілі прэміі для зьяняў, заваяваўшых пераходны чырвоны сцяг, і ўваілі праграсіўную аілату працы габароў.

Тысячы агітатару, вылучаных райкомы партыі, разам з калгаснікамі вышлі на балоты. У Даманавіцкім раёне ў іякісі агітатару працуюць зыш 300 чалавек. Гэта перадавыя людзі раёна. Яны не толькі шырока расгарталі сацыялістычнае спаборніцтва паміж участкімі, брыгадамі і зьянямі за паспяховае выкаванне планаў меляратыўных работ, але і самі, узаб'ючышся габарскімі латамі, штодзённа выканваюць і перавыканваюць свае заданні. Агітатары тт. Шанкоў, Пучко, Петах, Ліжукіч, працуючы на кожны каналу, штодзённа даюць па 300 і больш працэнтаў нормы.

У Параўлянскім раёне на асушцы працуюць 90 агітатару, усе яны сістэматычна перавыканваюць нормы выпрацоўкі. 12 калгасных гурткоў мастацкай самадзейнасці выехалі да габароў.

Райкомы партыі пазабраны і заапертаваны ў кожнай наспенных газеце. Нарудуваны спецыяльныя макеты для наспенных газет, якія пачалі выходзіць у брыгадах. У большасці калгасу абласці ўстаноўлены спецыяльныя лоткі, на якіх і казны для паказваюць вынікі работы за дзень, папулярызуюць лепшых калгасных габароў.

Рад калгасу пачаў з асушкі балот праступілі да асваення асушаных плошчаў. Калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоны Кастрычнік», Хойніцкага раёна, з асушаных 35 гектараў балот 30 гектараў засялі аўсом. У калгасе «Чырвоны Кастрычнік», Калінінвіцкага раёна, на асушанай сёлта плошчы таксама пасялілі аўс. Добра ідзе асваенне асушаных зямель і ў калгасе «Комінтэрн», Даманавіцкага раёна.

Першыя дні масавага выхаду на асушку балот паказалі неўменне асобных на чалавікаў меляратыўна-вытворчых участкаў, брыгадзіраў і зьянявых траўнава расставіць сілы, арганізаваць работу так, каб забяспечыць поспех.

У многіх калгаснах Глускага раёна былі няправільна расставлены людзі, назіралася мітуця, а ў рэзультате прадукцыйнасць працы была вельмі нізкай. З'яно не распарадчасці дзядушчы і асобных брыгадзіраў некаторы час прастаялі без работы габары, іяны прапавалі на 8 каале Парыцкага раёна.

Усе гэтыя памылкі і недахопы павілі быць неадкладна ўлічаны і выпраўлены. Масавае асушка балот толькі пачалася. Уперзае напружанае праца. Яе поспех будзе рашаць чотка арганізацыя меляратыўных работ на кожным вытворчым участку, узорная паставоўка агітатыйна-прапагандыскай работы ў кожным калгасе.

Большасці Палесся, узначалішы вы соі вытворчы ўдзін калгасных мас, з асцёю выкананы стыханавы заданне на асушцы і ператварэнні палескіх балот на ўраджайныя палі і сенажці, у крыніцу багаціа калгасу і калгаснікаў.

НЕДАЛЕНАЕ БУДУЧАЕ

Наступіць год 1947. Високовы вырай працішы над роўнаю далінай зялёных лугоў, пакрыжыцца над шырокімі палеткамі паўкавістай руні і не пазнае сваіх сёжака-дарожак. Ні балот, ні кустоў — нідзе. Зубы новы, малады і зялёны край, край, поўны харасна, воспеласці, свежых арамату. Адродзіцца Палесся. На абласці будзе асушана ішч 400 тысяч гектараў балот.

На асвоеных тарфяных будзе пасяваі:

○ зерняных — 60 тысяч гектараў, з ішч будзе атрымана 90 тысяч тон зярна;

○ каняльш — 15 тысяч гектараў, з ішч ўраджай — 300 тысяч тон валакна;

○ мюк-сагіна — 9 тысяч гектараў, ураджай — 18 тысяч тон кароніцы;

○ цукровых буркоў — з тысяч гектараў, ураджай — 60 тысяч тон;

○ махоркі — 3.000 гектараў, ураджай — 7,5 тысяч тон;

○ будьбы — 20 тысяч гектараў, ураджай — 400 тысяч тон;

○ караньплодаў — 10 тысяч гектараў, ураджай — 300 тысяч тон;

○ сямейных траў — 150 тысяч гектараў, ураджай — 250 тысяч тон. Будзе створана моцная кармавая база. Гэта дасць магчымасць павялічыць палогоўе жыцця ў паўтара раза.

○ У 1941 годзе Палескай абласці даведлен план асушыць — 20 тысяч гектараў балот. Калгаснікі абавязаліся асушыць 30 тысяч гектараў і асвоіць 25 тысяч гектараў. На 25 мая асушана ўжо 11.195 гектараў.

○ Каб асушыць 30.000 гектараў, треба будзе выкінуць на волапріемніках 2.933.913 кубаметраў гарту; на асушальнай сетцы треба будзе выкінуць 3.060 тысяч кубаметраў гарту.

○ На каналах будзе пабудавана 29 мастоў, на асушальнай сетцы — 257 мастоў.

○ Умацаванне руслаў рэк будзе зроблена на алдзгаліні ў 172,15 кіламетра.

○ Асушальная сетка будзе алдрамантавана на плошчы ў 7.000 гектараў.

Рэкорды знатных габароў Палесся

Фрося Новаль — калгасніца сельгасарцелі «Чырвоныя жніўе», Парыцкага раёна, пачала сістэматычна выкінаць з асушальніка па 40 кубаметраў тарфяной гарту.

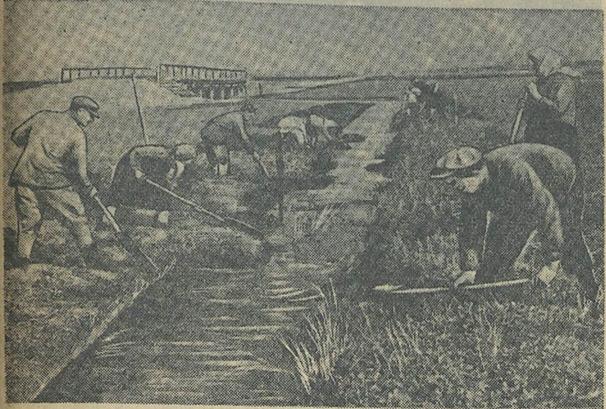
Лук'ян Бубен — 58-гадовы калгаснік сельгасарцелі ім. Варашылава, Ельскага раёна, у першыя дні выхаду на балот пачаў выкінаць норму на 400 працэнтаў.

Тры сястры — Марыя, Хрысціна Людміла Добыч з калгаса «Большыя Лукі», Петрыкаўскага раёна, аб'яднаўшыся зьяно, выкінаюць штодзённа 60 кубаметраў зямлі з асушальніка.

Пятро Есавец — калгаснік сельгасарцелі «Новы мюгаверш», Ліпавскага сельсаведа, Васілевіцкага раёна, 20 мая выкінуў з асушальніка 141 кубаметр масы на 30 кубаметраў перакрыў рэкорд брыгадзіра на меляраўні Сіпара Акіярскага раёна.

Параска Аўдэева

ЯК НА КРАЙ БАЛОТНЫ ЙШОЎ СОЦЫЯЛІЗМ.

Сельгасарцелі «Сейбіт», Даманавіцкага раёна, першымі зямлі на масавую асушку балот. На адмыку: пракаладка асушальных сеткі на балотах калгаса «Сейбіт». Фото І. Казловіча.

Магістральны канал

— Прайдзе да гэтыхнаў, от пабачыць як людзі з дрэптой валочыць, тавары ў адны старыя плотны, які старанна аб'ясаў лямонт для маста праз Мохавіцкі канал.

— А далёка яны?

Стары паказваў рукою ў бок хмызняка, ад якіх трапетка гарэў у прамежных заходзячага сонца чырыны сцяг.

— Заваявалі і нікому не аддадуць, — кажа ён пры гэтым. — Прайдзеце там паглядзіце.

Мы ідем на Убарожэж Мохавіцкага канала. Амаць на сотню кілометраў ён ідзе ў глыб Палесся. Канал капаўся шчыў ў год эканамічнага генерала Жыліна, а зараз з'яўляецца жывой свядчай іх значных пэтут царскага ўрада асушыць палескія балоты. Пракапаўшы рукамі палешую волю магістраль для сплаву тагнага лесу, дарожкі ўрад давай не пайшоў. Навокал канала празьлілі лямонт каля 15.000 гектараў забалочанага зямель, зачынаюць на балоне лесу.

— Добрая зямелька, толькі ніяк да яе не прыступілі, — не раз зайдзецца пазнаючы на забалочаных рэальна зямельныя прасторы, гаворыць сялянне.

Советская дзяржава адлучыла сродкі на асушку гэтых балотнага масіва і рэканструкцыю Мохавіцкага канала. Высокія горы зямлі, які ўзвышаюцца на берагах канала, свечыць аб тым, што тут існавалі год назад прыгожыя экаватары, які на працягу 32 кілометраў значна пацярпелі і пацярпелі канал.

Зараз мелірацыйныя работы шырока разгарнуліся на так званым Углюскім сале. Гэта велізарная забалочаная мясціна. Месціна яна парасла чаром і асакой, лозамі і альшэўнікам, (зе-ні-дзе па ёй маляць адзіночкі дрэвы, а на невялікіх грудках зелянюць ясыні. Над балотам крыніць вільгаць, сінахола працякаюць каці. Спакой балотных птушак наваруш прыгожымі соды калгаснікімі з 18 сельгаспадарчых арміяў Пярэдняй Палесся раёна.

Цяпер ідзе на Углюскім гале чупаві стук лапат і сакер. Ад Мохавіцкага канала адначасова пракаладзіць чатыры магістралі. Па кожнай з іх ужо спікае ў вольнашчым будна, застаўваюцца балотнага вады.

На магістралі М-42 працуе больш 400 калгаснікаў сельгасарцелі «Пярэдняе Бомуна», «Новы жыццё», «Вольшэвік», «ХІІ Гастрычкі», «Новы Лубен» і іншыя. Траса яго праходзіць на звязаных ступеністых грунтах. Часамі грабары пастаюцца на лавой тоўтыя пласты балотнай жалезнай руды. Але людзі не сыхаюцца перад цяжкасцімі.

Каб працаваць на калгаснікаў сельгасарцелі арміі імені Мохавіца, з вёскі Іаўна, тры перасякчы дзве магістралі М-40 і М-38. Канал М-36, які пракаладзіць гэтыя, лічыцца самым цяжкім на гэтым аб'екце. Праз гэтыя, паросныя лавой балоты праходзіць яго траса. Над пластым торфу заліваюць тым жа шчыльна звязаным грунту.

На балота гэтыя прышлі зладзеў, за 40 кілометраў. І калі іх калона з песнямі і музыкой ішла на вёсках, у іх п'яталі:

— Куды, людзі, ідзеце, мо' на вясельце?

— Канавы калаць, — горда адказвалі яны.

Сякам за калонай ехалі паводы. Яны былі нагруданы лямонтамі, тапарамі, харажамі, коўдрамі, чутымі. На ўсёму рыліць белы, што людзі, выбіраючыся на балота, па-гаспадарску прадуцтваюць кожную дробязь.

На грузку, недалёка ад трасы канала, калгаснікі разбілі лагер. Тут вырасілі чатыры шалашы. Самы большы з іх навазлі клубам. У гэтым жа шалашы ўстанавілі вады для гатавання гарачай стравы.

Людзі былі работны на 23 жытні. У мажэжыя зямлі ўвайшлі стаяныя волітныя грабары Уладзімір і Міхал Анціпенка, Іван Кудзін, Антон Ляпкеа. Стварылася некалькі зямель-сямей. У яны Арсена Лаворыні ўваходзіць яго жонка Антона і сестра Зіноўя. Пажылы калгаснік Васіль Крывавіцкі, які прышоў на балота з лавой і нявестай, прышоў у сваё жыццё Марылю Анціпенка.

— Яны і работніца ўдала і спявачка першая, — кажаў ён, — працаваць з ёй вясела будзе.

Звешным асцялі ўчасткі. З перагара-ж дна работа пайшла дружна і спорна. На другі дзень на кожнага чалавека гэтыя дні ў сярэднім па дзве нормы. Ім уручылі пераходны чырвоны сцяг райкома партыі і райвыканкома. З таго дня чырвоны сцяг і развіваўся над каналам, які пракаладзіць гэтыя.

— Сцяг будзе наш, м'я і ім і дамоў пойдзем, — гаворыць калгаснікі, і адгін перад адным старшона павольш выкінуць паяжкога гліністага грунту.

Сёння ў гэтыя дні былі напружаны дзень. Яны нават абедаль не пайшлі, хоп Вара Белавожа падыржавава самаіны абед. Участак увесь час залівала вадою. Паўнічы яго на агуло гэтым, значыць усе прыдзецца пачынаць ачытка. Адно-дзяткі ваду, работны часова перапынілі, калгаснікі аж да веча сурална пракаладзілі магістраль. Калі кожным зямлю былі заліваючы занятыя ўчасткі, падлічылі вынароўку.

Не глядзячы на тое, што работа праходзіла на надзвычай цяжкім участку, на кожнага чалавека ў сярэднім вышлі па дзве нормы.

У лагер прыйшлі, калі стала прыцяма. Смячна павячарыцца, калгаснікі прыселі каля вогнішча аддзіць. Пацярпелі жары, смех, даўчаты запягнуты песню.

«Распрагайце, хлосці, копей, Ды лямонт спачываць...»

З дзювача хора рэзка выдзілаўся голас Марылі Анціпенка. Песня загучала трылі сазаўб і дайка-дайка вугулем аддавалася на балоне.

У шалашы № 3 каля Федара Крывавіцкі сабралася другая група людзей. Федар лічыцца лепшым расказчыкам у калгасе. Вос і зараз, аблакаўшыся каля вогнішча, ён асцявае:

— Балі ішчы жылі на гэтай зямлі павы, то адзін пав любіў, каб яго байкі расказвалі, Станіў ён раз на год міксу з золатам і казка: «Хто мне расказае такую байку, каб я сказаў «брышан», тады золата будзе тваё». І пачаў і тады яму так казачы. Як вясёла вам, пегі, жыць м'я белы, сям'я ў нас вясёлая, а зямлі мала. Вышліта адзіночкі так, што засталіся ў нашай хане толькі палатка, стоў ды вутры. Са свечкай вясёла не знойдеш, каб у рот пакласці. Пайшла тады наша маці папрашаўціталь. Выпраціла дзесяці варалана бобу і прынесла яго нас жарыш. Ата бобіна вазылі, мы пав палогоў ўпакі. І пачала гэта бабіна расці, ды так хутка, што ўсе дзёны завалілі. Вырасла яна над стоў — мы стоў прасеклі, выраста над хат — мы і дзв раз-вирнулі. Потым вырасла гэта бабіна аж да самага неба. Палез я на ёй на гэты неба». «І я там, на небе?» — пытае мяне пав. «Жыця, кажу, нармальна, толькі вось даўно я не бачыў ванага баянсу». «А што мой бацька там робіць?» — не вытрымаў пав. «Сёньня, кажу, пасвіць». «Брышан!» — забывішыся пра ўмову, гнеўна пракрачыў пав. Хацеў было я за міску з золатам ухачіцца, але ён у мяне з рук вырваў...

— Зараз ты, напэўна, Федар, стх старанна і шукаеш гэту міску з золатам над лавымі карчамі, — смеючыся гаворыць калгаснікі.

— Тут, брат, не з'явіцца міска золата, а палая бочка захавана, — адказвае Федар, — і ніхто не з рук ужо не вырве...

...Позна засыпае лагер. У зарасніках заліваюцца тралямі салаўі. Ціха патрашываюць вогнішчы. Не спіць толькі паварыха Вара Белавожа. Схіліўшыся над катлом, яна сочыць, як варыцца смачная страва.

Н. ВІШНЕУСКИ.
Пярэдняй Палесся раён.

«Совет Народных Комиссаров Союза ССР и Центральный Комитет ВКП(б) лица асушыня і сельгаспадарчые асваенне балотнай найбольш народнагаспадарчай задачай і выражаюць упэўненасць у тым, што беларускі народ, партыйныя і непартыйныя большэвікі з часцю вырашаць гэту задачу і ператвораць беларускія балоты, якія з'яўляліся раней крыніцай галечы, хвароб і бездарожжа, у высокаўраджайныя калгасныя палі — крыніцу багацця калгасаў і калгаснікаў».

(З пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб асушыні балот у Беларускай ССР).

МАРА І БЫЛЬ

(Расказ старога грабара).

На зялёнай лясной паліне сядзелі старыя палескія грабары Міна Белы і Шэро Сохар. Яны сцінулі шаткі і, прыглыбшы на шогавую траву, пацунуліся бліжэй ў круг, дзе навокал смажанай парашыні, лясныя вна і розных прымак размяжліся старыя грабары — стыхаючы жалася імені Сталіна. На зялёнай паліне збіралася калгасная маўка.

Міна Белы, як старэйшы грабар калгаса, які за 75 год жыцця аблаўіў навае палескія балот, першым пайшоў чарку. Ён пайшоў на высока над галовамі зямлякоў і пажадаў зараўня сваёму напарніку і ўсім гаспадарам:

— Каб дамыць да палесця, ды яшчэ раз паказаць нашу харагую зямельку, ды яшчэ раз павясціцца разам з усімі...

Маўка, арганізаваная з новага палешова асушыні 300 гектараў калгасных балот, была ў поўным рэстары. Уначытасці сярэйны лясны сонечны дзень мяд, і на дупы дзеда Міны стада нека асбавіва прыёма. Успомнілася мінулае Палесся, мары яго бацькі Івана пра сваю зялёну і сенажань, вясёлаю ач валы. Успомнілася голь даўкага вандравання на заработках на сфаўныя каналы пінскіх балот.

Дзед Міна пражыў дзі пятра Сохар і Сямёна Белата — двух равеснікаў, што маюць па 66 год, і пачаў апаваляць маладым грабарам:

— Там, тэ пятер дзяць нашы асушыня старосты, там, дзе мы будзем жыць, травы і гародніну сеем, лямонт недастунныя бегны. Ражкі, Гаралініка, Крыніцы, Мох, Замонкі, Забелле, Карпіна — усё гэта былі недастунныя балоты. На іх галы ніхто не забіраў: ні чалавек, ні звер. Толькі ўміку дабраўся м'я да сярэдняй Гаралінікі.

50 год спавуў я па свеце, шукаючы зароботку і кавалка хлеба. 75 год пражыў, а ніколі не думав, што народ можа дабрацца да такой багаты і дрывы. Узімку я выражаў з цукетамі рукамі з заработкаў і слухаў як на прымушэнні вышю ваўкі, гяжыў, як бегалі цікі козы па агароды.

Успомніла, калі ішчы з балкам лавіў у Барыніцы карасей і ўноў. А пятер жа там жыла і шпаніна лесам сталы. Колькі капусы, колькі морквы набралі летас...

Мой бацька калісьці гаварыў, што жалі-б з балот спустыць ваду, то павы было-б на ўвесь год. Іму небарак і не спілася, што на гэтых балотах будзе халіць машына, што балоты абганяць народ.

Калісьці бацька спускаў ваду з агародаў і марыў, каб як-будэ асушыць іх і засець дэ семухі. А м'я калгасам асушылі больш тысячы гектараў дрывы-балот і казам што гэта мала, што треба закончыць асушку ўсіх нашых вясельчых балот не за 7, а за 3—4 годы.

І м'я зробіў гэта, напэўна! Бо хто думай, раней скажам, пра зямную асушку балот? Я сам 50 год грабарам працую, а не чуў пра гэта. А сёлетэ паспрабаваў і вышлі. Я сам, даро што 75 год мала, вышлі на балота яшчэ са спегам і каламі. Тапарамі секлі торф, каламі падымамі дэражым глыбы і вышлі па-нашаму. Сёлетэ м'я дэтармінава асушылі 300 гектараў справячэнай бегны. На 622 пропанты павы выканалі.

Гаворыць, што старым грабарам не ўпанаць за маладымі. Не ведаю як дэ, а ў м'я зьяне — у Міны Белата і Шэра Сохара рэдка калі бывае выправавана менш трох норм за дзень. Праўда, за Іванам Бечка і Паўлам Рузэнка нам паяжа ўгнацца. Яны выкітаюць за дзень на 50 і па 60 кубаметраў з канавы. Але і м'я ўдзвх монт 70 кубаметраў не выкітаю — ларма што аднаму 75 год, а другому 66.

А паяжыдзі на павы алёсы на роўня, як струна, асушальнікі. Яны білішца, як выгнанаваці. Значыцца можа яшчэ прапавы стары Міна! Значыцца дэварна атрымаў я дэтасе грамату Вярхоўнага Совета БССР і прэмію ў 1000 рублёў.

Праўда, ёсьць у нас людзі, якія хочунь нам, старыкам, даць сядку. Вясной, калі ўсе ішлі на балота, мяне не ўключылі ў спісак грабароў. Я талы звараўся ва ўраўнаванне: «Як так, таму мяне не беруць на балота?»

— Ты ўжо дзед стары, ты лепш з конямі заставайся!

— А якія ў вас нормы сёлетэ? — спытаў я.

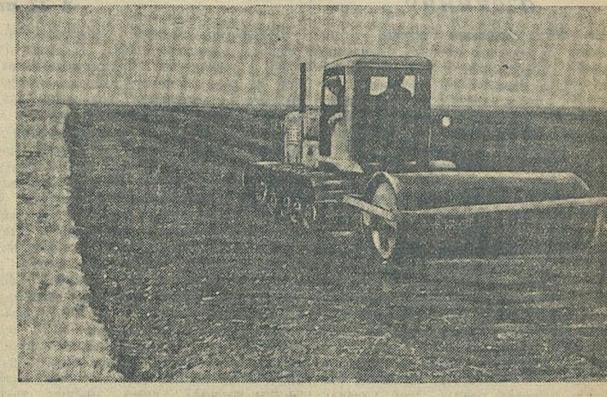
— 15 кубаметраў за дзень.

— Ну дык я дам 30, — алказав я пайшоў на балота і на другі дзень выкінуў 35 кубаметраў. Так што не знаісёцца яшчэ мая старая грабарская лямата. Яшчэ ёсьць сілы ў рука, не пагас агонь і грабарскі сурьт.

Мне 75 год, а я спаборнічаю з маладымі грабарамі. І там, дэ бацька лавіў уноў, я сею з калгаснікамі жата і шпаніцу. Такое ўжо новае жыццё пайшо...

Заліцаў А. МАТУСЕВІЧ.

Калгас імені Сталіна, Вясельчэкага раёна.

Сотні гектараў асушаных ураджайных амель Палесся ўжо ў гэтым годзе будуць засеены зернавымі культурамі. На адмыку: укатка трактарамі палешова ўрава на асушаным балоне. Фото І. Казловіча.

Пройдзе сем год...

У вясну, калі развіваліся таёлыя воды і Палова Балота падступала аж да самай вёскі Хутар, Аўдзей Трафімавіч Міхай кожны дзень выходзіў на галак і доўга пазіраў на вясёлыя разліў.

— Скажыце, не ўбывае... З усёго стагарту, шпані, соды сыхаюцца воды, — гаварыў ён.

Праз гэты вольны вада спадала і м'я кустоў, лібы лясныя, пачынаў блішчэць пясчаныя вясны.

— Велер гэтае баране... Трба вільгаць лавіць, — гаварыў Аўдзей і, пакалаўшы ў човен саху, мяшчак са збожжам, сьвельску, ён перапраўляўся на грузок; з боку, то загрузаючы, то пускаячыся ўпашу, білі вады.

Не даскава падступіла прырода з жыхарамі палескай вёскі. Усе лясныя зямлі-карэстаны людзей пакінула пасачаныя паллікі, груды с'іну ды камарыныя імшарыкі. А дін капец вёскі арэ грузок у Паловых Балотах, другі капец — дэра-стаецца грузок у Патонных Стругах.

— Го-го! — гукае Аўдзей, — Даліка, пшчы соды, зкуркам.

— Пшчы ты соды, — гукае Давіла. — Мой човен прышчак.

— Го-го-го! — Чушца пеклікі, а людзей не вільч з хмызнякоў.

...Прышла Аўдзю думка — асушыць кавалак балота пасурыць свайго сагона. Але калі ён, уздышы рыдлёўку ў руку, ступіў на вугну, балота называлася, засталаца: «Адступі, прагнату!»

І Аўдзей аступіў, убадзіўшы сваю слабасць, адпінтова.

Асушыць балота дапамагло калгаснае аддзяленне, дапамагла советская ўлада. Дэра-жана прыслала экаватары. Праз Патонных Стругі, праз Палова Балота пачаўся шырокі, глыбокі магістральны канал. З'яўляюцца прамадой калгасныя вышлі на бараньбу са стыхійнай прыроды, на зайну з алвечнай багвай. Нібы стрын, палішэй да магістральнага канала рушылі канавы калгасараў, асушальнікаў. Балота здалася ў палон, стыхіа ахотыла перад сілай калгаснікаў. На асушаных зямлях залягаліся, палыў жытніцы, акіяны, расправілі пшчыныя вусы ачмяні, прыгожа і розна-калярова завілі бульбюнік, кок-саган...

Праз год — два калгас разбаганеў, калгаснікі падліліся на ногі. Яны смяла, цвёрдым і пераможным ходам крочач у будучыню, у год 1947, калі наводае перепятывага палана калгаснага гаспадарка ўзімнеча на высокую ступень культуры, высокая ўзімнеча дэрабыт калгаснікаў.

Калгаснікі прэдра вералі, што павы вядуча будаўніцтва, пераўтварэння жыцця абудуцца, што людзі ў калгаснае — гэта вялікі тварны новай цудоўнай будучыні, будучыні, гоўнай хараства, росквіту, пры-воля, уздыму. Праз годі бацька яны вясну, майскі дзень года 1947-га.

Усё балота, на лямончы ў тысячы гектараў асушана і асвёна.

Вясёлая с'ябэ прарэдзена на высокім эратэхнічным ўроўні. У калгасе пасяна 500 гектараў зернавых, 350 тэхнічных і 50 гектараў садава-гародных культур. Палосы, шпыры, роўны, пшчына ўдоўж канавы. Угнёенія тарфянікі размакі пад майскімі праменямі, сталі цукімі, і пры-майскімі праменямі, сталі цукімі, і пры-мактына ўзімнечаца і кметна, як ад тарфяніка ўзімнечаца бэ-лаватая дымка.

Пазіраючы на шырокія плантацыі ярыны, абуджэцца пачуццё горасці, за-коннай гордасці хлэ-бароба-заваявальніца, пераможцы Патонных Струг.

— Здалося такі, прымусілі чалавеку служыць, плады дэраць...

Дуць калгаснікі дугамі зялёнай, а ногі блытаюцца ў густой, саватітай траве. 500 гектараў залужыня ў калгасе. Ладны кавалачкі!

Дуць калгаснікі плантацыяй жытніцава, 250 гектараў азімата жытня і шпаніцы. У рост выгала збожжы, у тубачку. Завініць тут хутка колас спелы, колас ярыны.

Зладэку, з пагорка, лібы кліча да сябе, махас крыллямі ветрак. У даліне пшчы малалы сад. 30 гектараў саду ў калгасе. Велыя пшчыткі лёгкімі сьвельчэ-камі-пушынкамі кружацца, мяздзіць у промях. Над пшчынай пасекай дым-вупь маючыя хвалі. Сто вулляў пчол у калгасе. Тоненька і мілагучна звініць пасека.

Нібы ў зялёным вінку — вішні-чаршнікі, хмельны паўчучны ўвіты, ушчелены паряны, убрана, упрыгожана вёска. Густая цень залужыстых планта-наў, кучаравых беластвольных вяр-жынь на шырокіх брукаваных вуліцах.

Парканы, амяціны пафарбаваны ў адзін колер. Вонька ў дамах светлыя, шы-роскія. Многа сонца і паветра ў кожнай хаце. У ровень са старою пшачу ўзвышаюцца чарашыныя дакі. Ішчы сьвеза нахце сасноў. Калгас пабудавуў канюшню, ка-роўнік. Усіх кароўнікаў у калгасе пасці і ў кожным з іх — 100 кароў. У двух канюшнях стаяць 150 коней. Пэнь ўдэаплантацыя ўсіх ферм 1947 годі-выканаў. У калгасе — 800 аветак, 1500 птушак.

Работнікі ферм з'удалалі экалахіччымі везамі за работы адноснча лямонца, акуратыва. Фермы не ведаюць адыходу маладзёны.

На цэнтральнай вуліцы калгаса зьяртва ўвагу прасторны сонечны дом. На стражэвях жоўтых спена-х свецяцца кропінкі смялы. Гэта новамабудаваны радзілы дом. Побач — ам-булаторыя, а далей дзіцячы пляцоўка, школа, калгасная кантора, Дом соцьялі-стэчнай культуры. А яшчэ вядола вёскі відэць пагелым завод.

* * *

Дэ шумелі сінія ракіты, Невясёлым шумалі да вяды: Сокам паспелымі паліты. У садах прарэзветы слады...

Пшчодрай гэснадзійнай прышла вясень у калгас, прышла з багатымі падарункамі і не скупіцца на апагу за пшчыную пра-цу калгаснікаў. Сярэдні ўраджай зерна-вых — 20 цнт з кожнага гектара, а на тарфяніках — 30 цнт. Ураджай кок-саган — 30 цнт з гектара, аўса — 40 цнт, проса — 45 цнт, бульбы — 300 цнт, ільвовазьяка — 7 цнт.

Да самых строх засыпаны калгасныя свіры дэбор. Разліўшыся з дэра-вай, калгаснікі прыступілі да разэра-вавія прыбываў на прапалых. Велкі калгасны прадацтэнь: зернавых — 4 ктр., бульбы — 15 мтр., гронаў — 4 рублі, ды яшчэ мэх, аблямы, гародніна, сена...

Закончылі гаспадарчы год. Дуць калгас-нікі і любюцца густою, рослаю азі-маю рунню. Міно сіма, палыдэце пшча-лета і палыце хвалымі жоўтымі акіяны жытніцаў... Зноў нів вольная, пыркая залічце малымі хлэбам, аноў прасторы завіняць песнямі вясёлымі, песнямі, якія сэрца крапаюць, якія ўзімнечаць баявы дух і кіліуць уперад і ўперад да поўната росквіту чалавечата шчасця.

А. БЕЛІЧ.

Калгас «Лясная доля», Вярхікоўскага сельсаведа, Пярэдняга раёна.

Народная творчасць

ДЫК КЛАДЧКА ПДГНІЛА...
(Старынная беларуская песня)

Ой, сяло маё сяло,
Ты балотам зашліно.
Ты балотам зашліно,
Ты кустані зарасло.

Я ў беля-б свет пайшла,
Ды кладачка падгніла,
Ды кладачка падгніла,
Нельга выйці мне з сяла.

Павяччалі нас з бядой,
З туманам ды вадой,
З туманам ды вадой,
Ды зямелькаю сырэй.

Што-ж рабіць мне маладой?
Задумываць мо' касой,
Задумываць мо' касой,
Мо' залезьца сьлязоў.

Ах, не треба маладой
Залівацца ды сьлязоў.
Лепш іайду з бядой на бой.
І пайду з бядой на бой.

Заліцаў у вёскі Хутар, Пярэдняга раёна, Палескай абласці.

АХ, БАЛОТА УЗІМАЮЦЬ, АРУЦЬ...

То не коні, не коні на пашы,
На зялёнай лужайцы іржучы:
То машыны, то трактары пашы,
Ах, балота ўзімаюць, аруць.

Не шпыры, не пшчурчкі, як ніці:
Сквозь палосы, абшары ляжачы.
І звіняць і жыты і шпаніцы,
За ракою шуміць сенажань.

Не зярнячкі сухія, малыя,
Не куколь, вясільнікі я мяжы:
Даспываюць жыты налітыя
К долу кіліцца нів, баяжыць.

Мы засекі насмыслем да краю,
Не зямлішч нам дэбра ў берагі.
Мы на славу сыхом каравані,
Будзем жыць, вышмаць пірагі.

То не коні, не коні на пашы,
На зялёнай лужайцы іржучы:
То машыны, то трактары пашы,
Ах, балота ўзімаюць, аруць!

Заліцаў у вёскі Баравікі, Пярэдняга раёна, Палескай абласці.

На магістралі М-42 працуе больш 400 калгаснікаў сельгасарцелі «Пярэдняе Бомуна», «Новы жыццё», «Вольшэвік», «ХІІ Гастрычкі», «Новы Лубен» і іншыя. Траса яго праходзіць на звязаных ступеністых грунтах. Часамі грабары пастаюцца на лавой тоўтыя пласты балотнай жалезнай руды. Але людзі не сыхаюцца перад цяжкасцімі.

Каб працаваць на калгаснікаў сельгасарцелі арміі імені Мохавіца, з вёскі Іаўна, тры перасякчы дзве магістралі М-40 і М-38. Канал М-36, які пракаладзіць гэтыя, лічыцца самым цяжкім на гэтым аб'екце. Праз гэтыя, паросныя лавой балоты праходзіць яго траса. Над пластым торфу заліваюць тым жа шчыльна звязаным грунту.

На балота гэтыя прышлі зладзеў, за 40 кілометраў. І калі іх калона з песнямі і музыкой ішла на вёсках, у іх п'яталі:

— Куды, людзі, ідзеце, мо' на вясельце?

— Канавы калаць, — горда адказвалі яны.

Сякам за калонай ехалі паводы. Яны былі нагруданы лямонтамі, тапарамі, харажамі, коўдрамі, чутымі. На ўсёму рыліць белы, што людзі, выбіраючыся на балота, па-гаспадарску прадуцтваюць кожную дробязь.

На грузку, недалёка ад трасы канала, калгаснікі разбілі лагер. Тут вырасілі чатыры шалашы. Самы большы з іх навазлі клубам. У гэтым жа шалашы ўстанавілі вады для гатавання гарачай стравы.

Людзі былі работны на 23 жытні. У мажэжыя зямлі ўвайшлі стаяныя волітныя грабары Уладзімір і Міхал Анціпенка, Іван Кудзін, Антон Ляпкеа. Стварылася некалькі зямель-сямей. У яны Арсена Лаворыні ўваходзіць яго жонка Антона і сестра Зіноўя. Пажылы калгаснік Васіль Крывавіцкі, які прышоў на балота з лавой і нявестай, прышоў у сваё жыццё Марылю Анціпенка.

«Пятая стыхія»

«...Гэта свет дрывы і балот, які асбавіва ў паўднёва-ўсходняй, больш ішчанай, палавіне краю, разліваюцца ниродка на велізарную прастору. Паогул увесь басейн Пярэдняй бсць глыбокай катлавіна, напуюнена лабрынтам вод...»

«Напалеон з горкай, але тым не менш праўдзіннай іроніяй меў поўнае права прызнаць тут гразь «пятай стыхіяй». (З кнігі «Матэрыялы для геаграфіі і статыстыкі Расіі», выданай у 1864 г.).»

«...Земляробства тут звязана з надзвычайнымі цяжкасцімі. Пашуў сучасных нізе нямка, а ўсёды разлі расквіта на астравах, сярэд балот. Солёныя вясной, уздышы на пашы саху ці барану, ітэ на востраў на пакадзены ад аднаго вострава да другога барвенных, валы-к ідуць на бруха ў вады, а часта і пльвунь... Вясенню, вясню і летам зносі з астаніем света-там нямка, бо ўсё заліта і нямка ні праходу, ні прэзду». (З дарожных запісак: В. Маркусева «Палесце і пошешушкі», Масква, 1886 год).

«Пятая стыхія»

«...Гэта свет дрывы і балот, які асбавіва ў паўднёва-ўсходняй, больш ішчанай, палавіне краю, разліваюцца ниродка на велізарную прастору. Паогул увесь басейн Пярэдняй бсць глыбокай катлавіна, напуюнена лабрынтам вод...»

«Напалеон з горкай, але тым не менш праўдзіннай іроніяй меў поўнае права прызнаць тут гразь «пятай стыхіяй». (З кнігі «Матэрыялы для геаграфіі і статыстыкі Расіі», выданай у 1864 г.).»

Сельгасарцелі «Сейбіт», Даманавіцкага раёна, першымі зямлі на масавую асушку балот. На адмыку: пракаладка асушальных сеткі на балотах калгаса «Сейбіт». Фото І. Казловіча.

«Пятая стыхія»

«...Гэта свет дрывы і балот, які асбавіва ў паўднёва-ўсходняй, больш ішчанай, палавіне краю, разліваюцца ниродка на велізарную прастору. Паогул увесь басейн Пярэдняй бсць глыбокай катлавіна, напуюнена лабрынтам вод...»

«Напалеон з горкай, але тым не менш праўдзіннай іроніяй меў поўнае права прызнаць тут гразь «пятай стыхіяй». (З кнігі «Матэрыялы для геаграфіі і статыстыкі Расіі», выданай у 1864 г.).»

ВАЙНА У ЕЎРОПЕ, АФРЫЦЫ І АЗІІ

Дзеннік ваенных дзеянняў

На англа-германскім фронце — пачынаюцца актыўныя дзеянні. Германскія самалёты падрыхтавалі палёт на англійскія судны. Невялікі лік германскіх самалётаў перасек англійскае ўзбярэжжа.

Днём 28 мая, перадае агенства Рэйтэр, англійскія бамбардзіроўшчыкі прадаўжалі пошукі германскіх кабарытных суднаў. У ноч на 29 мая невялікае злучэнне англійскіх бамбардзіроўшчыкаў падвергла бамбардзіроўчыя аб'екты ў Паўночна-Заходняй Германіі.

У басейне Міжземнага мора найбольш жорсткія бой паралельна дзеяюцца на востраве Крыт. 29 мая, перадае германскае інфармацыйнае бюро, германскія войскі занялі горад Геракіён, размяшчаны на паўночным беразе вострава Крыт; варажачы тымсама аэрадром і порт гэтага вострава.

У Паўночнай Афрыцы, у раёне Тобрука і ля Салума, адначасова, з'явіліся з'явіліся італьянскія самалёты, дзейныя артылерыі і патураў. У кампанію англійскага камандавання ўважваецца, што ў сектары Тобрука англійскія войскі прасунуліся ўперад і напачалі свае пазіцыі. На лінійска-артылерыйскай граніцы, перадае спецыяльны карэспандэнт агенства Рэйтэр, немцы занялі лінію фронту, якая бярэ свой пачатак ад пункта, размешчанага прыблізна ў 3 кіламетрах на ўсход ад Салума.

У Усходняй Афрыцы, у Абісініі, прадаўжаюцца дзеянні англійскіх войскаў супраць асобных італьянскіх атрадаў.

У Ірану асноўныя бой разгарнуліся на заходнім фронце, у раёне між Рамадзі і Рудба. У гэтым раёне, гэвортна ў іранскай зямлі, аб'явіўся жорсткі бой, у часе якога англійцамі страцілі 300 чалавек забітых і раненых.

Ік перадае бейрутскі карэспандэнт агенства Юнайтэд Прэс, асобы, якія прыбылі з Ірака, сцвярджаюць, што амерыканскія і іранскія войскі амаль сціснуліся з-за неахопу бою і авіяцыйнага б'яў.

Агляд ваенных дзеянняў 3 22 па 28 мая

Праішоўшы тыдзень характарызуецца ўвогуле бліжэйшымі і прасіекамі войскаў з германскімі авіяцыйнымі атрадамі на востраве Крыт. Выхадка парашуцнага і авіяцыйнага германскага дэсанту на Крыце пачалася 20 мая.

19 мая германская бамбардзіроўчая авіяцыя бамбардзіравала аэрадром і парты Крыта; раніцай 20 мая была выкінута на аэрадром Малемі першая група парашуцнага дэсанту. У гэтым дэсанце ў 1.500 чалавек, асабліва некалькі населеных пунктаў і аэрадром у заходняй частцы вострава. 3 20 мая пачалася высадка дэсантных часцей з транспартных самалётаў і планераў. Як паведамляе замежны друк, на пераходку авіяцыйнага дэсанту ў 7.000 чалавек немцам падраваляса два дні: з 22 мая пачалася, як відавочна, высадка другой авіяцыйнага дэсанту. Апрача выскі вліц авіяцыйнага дэсанту, апрача выскі часткі вострава, многа дробных груп германскіх парашуцнага было скінута ў розных частках вострава (паблізу Бані, Гераліона, Рэтымі). Іх задача заключалася ў тым, каб распаўсюдзіць англійскія сілы, нарушыць камунікацыі ў тылу англійскіх войскаў і затрымаць пераходку частей з аднаго раёна ў другі.

Англійскія, павазеландскія і грэчаскія войскі асаваюць уперне супрацьдзейнасць высадкам германскіх дэсантаў. Як паведамляе агенства Юнайтэд Прэс, у складзе англійскіх механізаваных войскаў былі часткі і матарызаванага артылерыі. Гэтая акаліччасць мае вялікае значэнне, наколькі дазваляе англійскаму камандаванню быстра пераключыць магучыя аглявы сродкі ў пагражанае раёны. Апрача англійскіх і павазеландскіх войскаў, на Крыце ёсць дае грэчаскія дывізіі.

Хоп значная частка асобных груп германскіх парашуцнага была быстра знішчана, усё ж асноўнае ядро авіяцыйнага дэсанту, не гледзячы на панесеныя вялікія страты, сумела замацавацца. Атрымаўшы сілыны падмацаванні (на італьянскіх даных, на Крыце аперуючы 26 тысяч германскіх салдат), германскія войскі адцягнулі англійцаў з іх пазіцыі, занялі горад Бані і імянуцца распаўсюдзіць захвачаны ім раён на поўдзень ад аэрадрому Малемі і ў напрамку заліва Суды. Дзе ёсць адрывае злучэння тавары для выскі марскога дэсанту.

Масавая выхадка парашуцнага ў розных частках астрава і пераходка авіяцыйнага ствароўць вялікія пажары для абаронаючага, наколькі анопшні вымушан распаўсюдзіць свае сілы для абароны усёй тэрыторыі. Патрабуецца да датычкі прадуманая арганізацыя абароны і паўнацэнны дэсант выхадка быстрадзейных транспартных сродкаў, каб можна было быстра пераключыць у любы пагражанае раён неабходную колькасць сіл. Патрабуецца вельмі старанная арганізацыя назірання і сувязі для таго, каб забяспечыць быстрае выяўленне выхадка груп парашуцнага, а таксама такія выхадка войскі на тэрыторыі і такі рашучы намеры план пераключыць частей у раёны прымянення парашуцнага, каб забяспечыць быструю ліквідацыю выяўленых груп. Відавочна, далейша не ўсе надобныя мерыпрыемствы былі прадуцены.

дзены англійскім камандаваннем у поўным аб'ёме; гэтым і можна абясціць поспех германскіх авіяцыйных войскаў, утрымліваючых і прабуючых распаўсюдзіць плацдарм у заходняй частцы вострава. Англійскі друк і ваенныя кругі распінаюць становішча, стварыўшы на востраве, як вельмі сур'ёзнае.

Значную ролю адыграла і тое, што англійцамі, не маючы аэрадрому на Крыце, не змогі праігнаставіць германскія авіяцыйныя злучэнні авіяцыйна. К таму ж уся англійская бамбардзіроўчая авіяцыя базіруюцца на Егіпет, што значна ўскладніла іх дзеянні супраць германскіх аэрадрому.

Як перадавала лонданскае радыё, германская авіяцыйнага дывізія мае ў сваім складзе чатыры батальёны, з іх два пяхотныя, адзін артылерыйскі і адзін разведчы. На ўзбярэжжы артылерыйскага батальёна знаходзіцца кулямётны, лёгкія гарматы і процітанкавыя пушкі. Такім чынам, мяркуючы па гэтых даных, у авіяцыйнага дывізіі няма ні танкаў, ні пазявой артылерыі сярэдняй калібравы.

Адсутнасць танкаў і дастаткова магучай артылерыі з'яўляюцца наступальнасць дзейнасці авіяцыйнага частей на рашучы плацдарм захаванага плацдарма. Пераходка танкаў і артылерыі на паўвостраве з'яўляецца вельмі складаным мерыпрыемствам. Такое ўзброенне больш выгода пераключыць марскім шляхам. Таму адначасова з паветраным дэсантам германскае камандаванне накіравала на паўднёвае ўзбярэжжа Грэцыі і Крыту вялікую колькасць лёгкіх суднаў не толькі з падмацаваннямі, ае, відавочна, і з артылерыйскі і танкамі. Некаторыя колькасць лёгкіх германскіх танкаў перакинута, відавочна, марскім шляхам на востраве. Як паведамляе агенства Рэйтэр, англійскі марскі флот да асноўнага часу пачаў адрывае адрывае усё сілы немцаў пераключыць падмацаванні морам. Толькі за ноч на 22 мая ім быў знішчаны адзін вялікі транспартны парохад і каля 40 дробных суднаў, што пажыла адрывае на стане германскіх авіяцыйнага частей.

Становішча праціўнікаў на лівійска-егіпецкай граніцы за праішоўшы тыдзень істотна не змянілася. Актыўныя разведчы дзейнасці ў раёнах Салума і Канупо спечыць аб тым, што герман-італьянскія войскі, як відавочна, рыхтуюцца да рашучых аперый, ае, гэтым пераключыць наўпаўнацэнны ў тылу герман-італьянскіх войскаў англійскага гарнізона ў Тобруку, які пагражае герман-італьянскім камунікацыям. Становішча дастаткова моцнае, і да таго часу, накуль англійскі ваенна-марскі флот зможа аказваць патрыяцыйнае гарнізону Тобрука, узяць анопшні б'яў называюцца пажыла. На анопшні даных, герман-італьянскія войскі занялі праход Халіфаі, які знаходзіцца на паўднёвым ўсход ад Салума.

У Абісініі пасля ўзяцці англійцамі Амба-Алагі асталіся толькі два ачагі супраціўлення італьянскіх войскаў: у праціўнасці Гала-Сілама і ў раёне Джамба. Становішча італьянскіх войскаў, якія вільзю бой у гэтых раёнах у поўнай ізаляцыі ад метраполіі, пажыла.

Капітан Н. АНДРЭУ.

Сенат ЗША адобрыў законапраект аб пакуцы і канфіскацыі замежных параходаў

НЬЮ-ЁРК, 30 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення вашынгтонскага карэспандэнта агенства Асоцыяйтэд Прэс, сенат ЗША адобрыў законапраект, які дазваляе амерыканскаму ўраду купіць, канфіскаваць або зафрахтаваць звыш 80 замежных суднаў, знайшоўшых сабе прытулак у амерыканскіх портах. Законапраект дазваляе пакуцы толькі такіх суднаў, якія належалі замежным урадам да пачатку вайны. Сенатская камісія па пытаннях гандлю заявіла, што ў амерыканскіх портах знаходзіцца толькі два невялікія судны гэтай катэгорыі. Такі законапраект ужо аб'яўлены палатой прадстаўнікоў. Цяпер ён чакае подпісу Рузвельта.

ДА ПАТАПЛЕННЯ ЛІНКРА «БІСМАРК» ЛОНДАН, 29 мая. (ТАСС). Агенства Рэйтэр перадае, што англійскімі караблямі падабрана звыш 100 афіраў і матросаў з германскага лінкора «Бісмарк».

ДА ГІБЕЛІ АНГЛІЙСКАГА ЛІНЕЙНАГА КРАЙСЕРА «ХУД» ЛОНДАН, 29 мая. (ТАСС). Агенства Рэйтэр перадае, што на думку лонданскіх кругоў, з патапленага лінейнага крайсера «Худ» выратавалі толькі тры чалавекі — адзін афір і два матросы. «Худ» узарваўся так нечакана, што ўдалося пасля ўзрыву людзі амаль не мелі магчымасці выратавацца. Звычайны экіпаж «Худа» складаўся з 1.341 чалавека.

ГАЗЕТА «ПЕШТ» АБ БЕСПРАЦОЎІ У БУДАПЕШЦЕ БУДАПЕШТ, 30 мая. (ТАСС). Паводле паведамлення газеты «Пешт», у анопшні час у Будапешце прыбывае многа людзей з праціўнасці і пошукаў заробку. За анопшні год у горад прыбыла 40 тысяч чалавек.

Сяляне, прыбываючы ў Будапешт, знаходзяць работу толькі на зароткі час, а затым астаюцца без усякага заробку.

ХАРЧОВЫЯ ЗАТРУДНЕННІ У ФІНЛЯНДЫІ ХЕЛЬСІНКІ, 30 мая. (ТАСС). Як паведамляюць фінляндскія газеты, з 1 чэрвеня норма выдчы хлеба ў Фінляндыі скарачаецца на 25 процантаў. У сучасны момант на аднаго чалавека ў дзень выдчыцца 300 грамаў хлеба. Норма выдчы мяся з таго-ж чыста скарачаецца на 50 проц. і будзе складаць нягледзячы больш поўнаграму ў месіц на чалавека.

МЯРКУЕМАЕ ПАВЕЛІЧЭННЕ ПАДАТКАЎ У ТУРЦЫІ АНКАРА, 30 мая. (ТАСС). У сувязі з павелічэннем расходу часткі бюджэту 1941 года ўрад прадаставіў у медзіе праект закона, які прадуцывае значнае павышэнне старых падаткаў і ўвядзенне новых. З'яўляецца гэтага закона павелічэнне па дадатковым падатку, гэвортна збор, падатак на жыт'лю, акцыя на спіртныя напіткі, на транспарт, абутак, кофу, чай, пажытосы, гуманна вырбы, працу і рэспітны тавары. Увядзення новай падаткі на соль, раслінае масла, пагум, цемент, чарапіцу, а таксама зборы з напітковай і тэлеграфнай карэспандэнцыі і т. п.

Рэспубліканская школа піянераматэрыяў рыхтуецца да высянення кросы імені «Гітэрочка Язена». На адыму: трыюнка на бегу. Фото І. Калодыча.

ДА ПАСТАНОЎНІ ОПЕРЫ „СКАЗНІ ГОФМАНА“

(Вялікі ордэна Леніна дэярнаўны Тэатр оперы і балета БССР)

Опера «Сказні Гофмана» з'яўляецца анопшнім творам і адзінай операй славы тага стваральніка парыскага апэрыэта Жака Оффенбаха. У сваіх лепшых апэрах: «Орфей в аду», «Прекрасная Елена», «Герцігіня Герольдштэйн-Окал», «Перікола» ён невялікай трагічнай і астраўна, у якіх сатырычных во бразях высмейваў рэалію, палітычны лад і яравы Другой імперыі. Але ва ўсіх яго творах, асабліва ў яго ранніх аднаактных апэрах, адчуваецца і другі, лірыкарамантычны бок яго творчасці, які над канец яго жыцця знаходзіць яркае выражэнне ў оперы «Сказні Гофмана». Герой оперы Гофман — буйны і рамантык-рэаліст пачатку XIX стагоддзя — лайблы іржа аднастраваў у сваёй творчасці неазадавалена і пакуты нямыкай прагрэсіўнай інтэлігенцыі ў эпоху сур'ёзнага рэалізму. У сваіх фантастычных апэрах ён у карыстаўшых, ае рэалістычных во бразях паказваў усё магчымое сацыяльна-гуманітарнае крэт сучаснай імперыі з яго тупым самазадаваленнем і вузкім ітарасам.

Тэатр оперы з'яўляецца асноўнага вядучага тэма усёй творчасці Гофмана: расчараванні і пакуты рамантыка-паэта пры сутыкненні яго з светам самазадаваленага мільянтства, усвабодзена ў оперы ў во бразе знога гена пазва саветніка Ліндурга і перамога пад ім мастака-паэта ў сваёй творчасці. Гофман выхадкава сустракае сваю рашучую ляхаву спыначку Сталу, якая прынесла яму калісці многа пакут. Яна хоча памірыцца з ім, ае гэтым пераключыць саветніка Ліндурга, які рашучы зрабіць Сталу сваёй каханкай. Гофман, вельмі добра ведаючы, што ўзяўце сабой Стала, стараецца перамагчы ўсё праціўнасці ў ім пачуццё. Ён расказвае сваім пастаянным слухачам-студэнтам гісторыю сваёй каханкай да Сталы ў форме трох фантастычных аповяданняў аб яго каханні да бяздужнай ляхавы-аўгата, да куртызанкі і да артыстыкі. Саветнік Ліндурга ў гэтых апавяданнях прадае, як звыш гений паэта. Оффенбах у уласным ім багаццем мелодый і выразаючы разгортвае гэты сюжет у сваёй оперы, ствароўчы палы рад

аркх і запамінаючыся музыкальным во бразам. Яго Гофман захвастае слухача і горкі юмарам кулітэтаў аб ляхавізнаку, і глыбокім лірызмам і паэтычнасцю аркх. Змрочны во браз Ліндурга-Паселіуса-Дэпертуга-Міражля з'яўляецца сапраўдным гофмануэскім во бразам. Для характарыстыкі ляхаві Олімпіі Оффенбах знаходзіць звыш свосааблітую мелодыю, добра перадаючы ае механічнасць. Невыякайна паэтычны во браз хрупкай і акальцываваляй Антоніі, якая перажывае трагічную ўнучараную барацьбу глыбокага каханя і чыстай артыстыкі. Усе павыт эпізодычны во бразы оперы маюць пэўную і пэўнаю музыкальную характарыстыку. Сатыра і іронія Гофмана таксама знайшлі сваё блізкае ўвасобленне ў музыцы Оффенбаха, як у асобных во бразях, так і ў пэўных сценах і актах. Складанасць сюжэтай лініі, фантастычнасць сітуацыі і багата во бразам значна затрымаўшы задачу пастаноўшчыка: занесці на глядзача і слухача асноўную ідэю оперы і гэвортна не праз кожны во браз оперы.

Музыкальны кіраўнік пастаноўкі — галоўны дырыжор тэатра заслужаны дэят мастатства БССР ордэналеопен Н. В. Грубін, рэжысёр-асістэнт Д. М. Румянцаў, афармленне мастака В. А. Марцінука, хор мейстараў — заслужаны артыст БССР А. А. Бельскі. Партыю Гофмана выканваюць заслужаны артыст БССР І. М. Балюцін і В. Ф. Лапін, партыю Ліндурга-Калеліуса-Дэпертуга-Міражля — заслужаны артыст БССР І. А. Мурашка і В. І. Таланкін, ляхаві Олімпіі — заслужаная артыстка БССР Л. Ф. Аляксеева і Д. З. Кроз. Джульетэ — заслужаная артыстка БССР С. Ю. Друкер і Р. І. Крэйці, Антоніі — заслужаная артыстка БССР Р. В. Мельнікава, народная артыстка БССР Р. В. Млодзкі, Нікаўса — І. І. Цыпава і А. Т. Касенці Франца — народны артыст БССР П. І. Засецін і В. Д. Мегарскі.

О. М. БАРЫСЕВІЧ, пастаноўшчык оперы. Адзаны рэдытар М. К. АСТАПЕНКА.

ДЗЯРЖАВНЫ ОРДЭНА ЛЕНІНА ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА БССР АПОШНІЯ СПЕКТАКЛІ СЕЗОНА 1940-1941 ГГ. 31 мая, 1 і 2 чэрвеня ПРЭМ'ЕРА «СКАЗНІ ГОФМАНА» Музыка Оффенба, опера ў 3-х дзях з праграм і эпілогам.

Кінотэатр «Чырвоная Зорка» з 1 чэрвеня новы амерыканскі мастацкі музыкальны фільм ПЕСНЯ АБ ЛЮБВІ НА ЛЕТНЯЙ АСТРАДЗЕ ВЫСТУПЛЕННІ АНСАМБЛЯ ПЕДЫЖЭР-МАРАМОНІ. Пачатак сеансаў у 6, 7.30, 9.15 і 11 г. веч. У выдасці 1 чэрвеня — ДАДАТКОВЫІ ДЗЕННЫІ СЕАНСЫ. Пачатак дзённага сеансаў ў 11 г. раніцы, 12.30, 2 і 3.30 дзя. Каса адкрыта з 9 г. раніцы.

Мінская школа гандлёвага і кулінарага вучнёўства Галоўгандля БССР АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ У ШКОЛУ НА 1941/42 ВУЧЭБНЫ ГОД. ШКОЛА РЫТУЭ. 1) ПРАДАЖОФ ПРАМЫСЛОВЫХ ТАВАРАЎ; 2) ПРАДАЖОФ ХАРЧОВЫХ ТАВАРАЎ; 3) ПОВАРАЎ 2 і 3 катэгорыі. ПРЫЁМ ЗАЎЯ ДА 10 ЖНІНЯ. ДА ЗАЯВЫ ПРЫЛАДАЮЦА: фатаграфія, атэстат (у арыгінале) аб сканчэнні 7-годкі, метрычны выліс, даведка аб стане здароўя, дае фатакарты з уласнаручным подпісам. Паппарт прадаўляецца асабета. ПРЫЁМНЫІ ІСПЫТНІІ 23 на 18 жніўня. Усе заявыныя апрашываюць зарплата на вучнёўскай тэрыторыі стаўны ад 75 да 120 рублёў. Інтэгародніа забяспечваюцца ітарнатка. Заявы накіроўваць на імя дырэктара на адрасу: г. Мінск, Іванаўскай, 33. Тэлефон 25-641. ДЫРЭКЦЫІ.

Памянікванне Першага Беларускага дзяржаўнага ордэна Працоўнага Чырвонага Сіла драматычнага тэатра ГАСТРОЛІ ОДЭСКАГА ДЗЯРЖАВНАГА УКРАЇНСКАГА ТЭАТРА РЭВОЛЮЦЫІ 3 і 4 чэрвеня «Ляўрат Сталінскай прэміі, ордэналеопен А. Каршэвчу. БАГДАН ХМЕЛЬНІЦКІ Пастаноўка народнага артыста Украінскага СОР В. С. Васілью. Пачатак у 8 гадзін вечара. Каса тэатра адкрыта з 2 гадзін дзя. (Тэлефон 24-905). Каса ля Дома ўрада з 12 гадзін дзя да 6.30 вечара. На калектыўных адыках — сядка.

ССОР • НАРКАМБУД Ленінградскі інжынерна-будаўнічы інстытут (б. Інстытут грамадзянскіх інжынераў) АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ НА 1941/42 ВУЧЭБНЫ ГОД НА ФАКУЛЬТЭТАХ: 1. АРХІТЭКТУРНЫІ; 2. ПРАМЫСЛОВАГА І ГРАМАДЯНСКАГА БУДАЎНІЦТВА; 3. МЕХАНІЗАЦЫІ БУДАЎНІЧАЙ ВУТВОРЧАЦІІ; 4. ПЕЛІДАСАБ'ЯЗННІІ, ВЕНТЫЛЯ. ЦЫІ, ВОДАСНАБЖЭННІІ І КАНАЛІЗАЦЫІ; 5. НА ФАКУЛЬТЭТ ЗАВОДНАГА НАВУЧАННЯ на спецыяльнасцях: а) прамысловага і грамадзянскага будаўніцтва; б) механізацыі будаўнічай вытворчасці; в) пелідасабжэння, вентыляцыі, водаснабжэння і каналізацыі; 6. НА ФАКУЛЬТЭТ ІНЖЫНЭРАФ ПРЦІІПАЖАРАНАЯ АБАРОНЫ. ПРЫЁМ ЗАЎЯ І ІСПЫТНІІ для наступнага вяроднага ў агульнай тэрміны, устапоўленыя праціўнасць. Паступаючы на асноўнае аддзельнае дазваляецца трымаць уступны экзамены ў бліжэйшай ВНУ, на месцы ўвядзенага наступнага, і пры вучнёва-калектыўнага пунктах у г. Архангельску, Нова-Сібіроку і Алама-Аты. ДАВЕДКІ НА АПРАС: «т. Ленінград, «б. Междуродный» проф. дом № 29 — Ленінградскі інжынерна-будаўнічы інстытут, Прямая камісія». НА ПАТРАБАВАННІ ВЫСЛАЕЦА ДАВЕДКІ АБ ІНСТЫТУЦЕ.

А Б ' Я Ў Л Я Е Ц Я НАБОР АРДЫНАТАРАЎ У ХІРУРГІЧНЫІ, ГІНЕКАЛАГІЧНЫІ, ТЭРАПЕУТЫЧНЫІ, ОТАЛАРЫНГАЛАГІЧНЫІ, НЕРВОВЫІ, ПСІХІЯТРЫЧНЫІ, ІНФЭЦЫІЧНЫІ, І ДЫЯГНАСІЧНЫІ КЛІНІКІ МІНСКАГА І ВІЦЕБСКАГА МЕДІНСТЫТУТА. З УРАЧОФ СЕЛЬСЬКІХ УРАЧЭБНЫХ УЧАТКАЎ, ПРАПРАВАЎШЫХ НА СЕЛЬСЬКІХ УРАЧЭБНЫХ УЧАТКАХ 3 І БОЛЬШІ ГОД. Жадаючыя паступіць у арыштатуру вавінны падаць заяву ў адзел кадраў НС аховы здароўя БССР да 1 жніўня 1941 года. НК АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР.

У бліжэйшыя дні НА ЭКРАНЫ КІНОТЭАТРАЎ РЭСПУБЛІКІ ВЫПУСКАЕЦА НОВЫІ МУЗЫКАЛЬНЫІ МАСТАЦКІ АМЕРЫКАНСКІ ФІЛЬМ «ПЕСНЯ АБ ЛЮБВІ» в удзелам вядомых спевакоў Яна КІПУРА і Гэвортна СЮРСАУТ. ВУТВОРЧАЦІІ «ПАРМОУНТ-ФІЛЬМ». ВЫПУСК «ПЛАКІНОПРОКАТ».

ДА ўВАГІ старшыні калгасаў, дырэктараў МТС, МТІ, соўгасаў, аўтабаз і рамонтных майстэрня. СОТНІ ТЫСЯЧ ТОН ЛОМУ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ УВЕСЬ ГЭТНІІ НЕПАТРЭБНЫІ ў ГАСПАДАРКАХ ЛОМ НЕАБХОДЗЕН МЕТАЛУРГІЧНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦІ. ЗАГАДАМ НАРКАМЗЕМА СССР ад 11 лютага г. г. № 56 і ўказаннем Наркома соўгасаў СССР ад 24 студзеня г. г. № 2109 на старшыні калгасаў і дырэктараў прадпрыемстваў ускладнае адназначна за абор лому чорных металаў у сваіх гаспадарках і вывазку яго на прыстанічныя і прыстаніскія пункты сваім транспартам. АТМПЧАНІЕ свае двары, майстэрні, кузні ад непатрэбнага у ватай гаспадары металічнага лому і вывазе яго на ўказанні бліжэйшага сельпа або рабаана. ЗА ВЫВАЗКУ ЛОМУ чорных металаў, апрача кошту яго, сельпа або рабаана аплывае на стаўках, запердэчываючы месцовым выхадкам.

ЗА ЗДАНЫІ МЕТАЛІЧНЫІ ЛОМ СЕЛЬПА АБО РАБАНАП ПЛАЦЦЬ: за тону чыгуну — 60 руб. за тону малаза і сталі — 45 руб. за тону іроўлі і стружкі — 10 руб. УСЕСАМОНАЯ КАНТОРА «ЦЕНТРОУПЛЬ» ЦЕНТРАСАЮЗА СССР і РСФСР. У аддзел аб'яў званіце па тэл. 20-844